Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 2-го ЛИСТОПАДА 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, NOVEMBER 2, 1982 No. 208. VOL. LXXXIX.

Сума пожертв союзовців на допомогу українцям в Польщі зросла до 33,477 долярів

Джерзі Сити, Н.Дж. — Сума пожертв членів УНСоюзу на допомогу українцям в Польщі в рамках широкої акції, що її проголосила раніше цього року ієрархія Української Католицької Церкви в ЗСА, зросла до суми 33,477.90 дол.

Раніше минулого місяця з Головної Канцелярії УНСоюзу вислано до Митрополичої Канцелярії у Філядельфії чеки на суму 1,772.70 дол., як чергову пожертву союзовців. Це й підтвердив Архиєпископ-Митрополит Стефан у листі з 20-го жовтня до Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу.

В листі Владики Стефана сказано, між іншим: „Щиро дякую Вам за Ваш шляхетний труд і за продовження Вашої праці для допомоги потребуючим... Нехай Всевишній Господь винагородить жертводавців щедро небесними дарами, а Божа благодать і мир нехай завжди будуть з ними".

У дальшому Владика Стефан просить передати подяку всім жертводавцям-союзовцям „за вияв християнської любови до ближніх, які потребують матеріяльної допомоги".

Закінчує Владика Стефан лист побажанням всього добра, „а Вашій установі гарних успіхів у праці для добра членів і українського народу".

Збірка в українській громаді триває далі у формі індивідуальних і групових пожертв.

Відзначать золотий ювілей священства о. митрата д-ра Степана Кнапа

О. митрат д-р С. Кнап

Міннеаполіс, Мінн. — В неділю, 14-го листопада ц.р., тут відбудуться урочисті святкування з нагоди 50-ліття душпастирської праці о. митрата д-ра Степана Кнапа. Цього дня вранці, о год. 10:30, в церкві св. Константина, ювілят відслужить Благодарственну Святу Літургію з участю Владики Іннокентія Лотоцького і багатьох священиків. Проповіді виголосять довголітні приятелі о.Кнапа — о. шамбелян д-р Василь Федаш з Виллимантику, Конн., українською мовою і о. шамбелян д-р Степан Тиханський з Норт Гемптону, Па., англійською мовою.

Після релігійної частини свята відбудеться в готелі Леміністон урочистий бенкет в пошану Ювілята. Початок о год. 1:30 по полудні.

Отець митрат д-р С. Кнап народився в місті Сімпсон в Пенсильванії в родині українських імігрантів, що приїхали до Америки 1905 року з села Жигестів на Лемківщині. Гордий із свого українського походження, він став одним з найвидатніших українських католицьких священиків в цій країні. П'ятдесят років його душпастирської праці позначені визначними досягненнями на ниві духовній, а також великим вкладом труду для збереження і поширення української культурної спадщини. Всюди,де він служив своїй Церкві, лишилися тривалі пам'ятки його праці. В 1930-их і 1940-их роках в Арнольд-Ню Кенсінгтон він зорганізував українську школу, створив культурний осередок, придбав приміщення для монахинь і збудував нову кам'яну церкву. В 1950-их роках, в Дітройті, сплатив борг за шкільний будинок, придбав нове приходство і приміщення на монастир. В Гемтремку, Миш., він закінчив будову приходства і сплатив борг, завершив мистецьке оформлення церкви і придбав приміщення на манастир. Завдяки його стараниям, створено місійну станицю у Воррені біля Дітройту. Ця станиця у великій мірі причинилася до збереження багатьох молодих людей при рідній Церкві. Вона пізніше стала початком нової української католицької парафії св. Йосафата.

Розуміючи значення власної школи у вихованні молоді, о. митрат Кнап в 1958 році в Дітройті збудував і зорганізував першу в Америці українську середню школу. В 1960-их роках, в Чикаго, він започаткував заходи для придбання дому для старших віком українців. В 1970-их роках, в Міннеаполісі, він збудував і сплатив борг за нову церкву, приходство і ґалерію, де зберігаються зразки українського мистецтва.

Церковні власті належно оцінили працю цього трудолюбного священика. В 1962 році Папська Столиця нагородила о. митрата Кнапа званням шамбеляна і папського шамбеляна, а 1976 року Папа Павло УІ признав йому звання прелата. Блаженніший Патріярх Йосиф в 1973 році іменував його почесним крилошанином, а 1981 року — митратом.

Вірні Церкви також звернули багато уваги на його заслуги. Всюди,де він працював, він здобував багато признання і пошани. Своїм трудом і ділами він засвідчив вірність Церкві своїх батьків, а також виявив багато любови і пошани до рідного обряду і культурної спадщини українського народу.

Пластова Орликіяда відбудеться на Союзівці

Гемпстед, Н.Й. (М. Курчак). — Цьогорічна 21-ша вже з черги Пластова Орликіяда відбудеться на Союзівці в суботу і неділю, 6-го і 7-го листопада ц.р.

Ці культурно-мистецькі пластові змагання юнацтва влаштовує щороку в листопаді їхній ініціятор та невтомний організатор Пластове Орликівське Братство 8-ий Курінь УПСім. Григора Орлика та старші пластуни-орликівці.

Участь в цьогорічній Орликіяді зголосили 16 пластових станиць, з такими віддаленими станицями як Вашінгтон, Клівленд, Дітройт. Темою цьогорічної Орликіяди є „Україна — земля твоїх батьків", що є наче відлунням клича Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі — 1982, з нагоди 70-ліття Пласту, за словами дисидента Миколи Руденка: „Минулого не можна відібрати — а є ще й майбутнє...".

Для західніх станиць відбудеться в той же самий час 7-ма з черги т. зв. мала Орликіяда в Чикаго, що її організують Орликівські хутори Чикаго й Дітройту.

Змагання закінчуються вибором гетьманича й гетьманівни даної Орликіяди.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ Є. КРАМАРА

Амстердам (УІС „Смолоскип"). — Шляхами самвидаву з України наспіли додаткові інформації про справу українського юриста, історика й публіциста Євгена Крамара.

Є. Крамар народився 18-го лютого 1933 року. Він має закінчену вищу юридичну освіту. Працював адвокатом на Волині. У 1973 році на підставі зфабрикованих звинувачень його звільнили з адвокатської посади і він був підданий постійним переслідуванням за „безробіття" і „наклепництво". Перебував він на примусових роботах і в психіятричній лікарні. Крім своєї професії адвоката Є. Крамар цікавився стародавньою історією України та інших слов'янських народів. У 1981 році в Болгарії появився восьмитомник з нагоди 1300-річчя тієї країни. У 8-му томі цієї праці є статті шістьох учених з СССР, серед яких є також стаття Є. Крамара „Про зв'язки між східнім і південним слов'янським плем'ям Сіверяни". Наукові розвідки і статті Є. Крамара були друковані також у „Нашій культурі", додатку до газети „Наше слово", яка появляється у Варшаві. У березневому випуску цієї газети була опублікована його стаття „Дмитро Вишневецький в історії України".

У вересні 1981 року Є.Крамар був засуджений на один рік ув'язнення за „паразитизм" — зфабриковане обвинувачення. Він був звільнений 1-го вересня 1982 року. Є. Крамар жонатий і має троє дітей — двох синів і дочку.

Плянують конференцію в справі музики

Вінніпеґ, Ман. — Секретаріят центрального ювілейного комітету УКЦ для відзначення 1000-ліття хрищення Руси-України інформує, що в рамках підготови ювілейних святкувань, 30-го листопада і 1-2 грудня ц.р. в Торонто відбудеться конференція у справі української музики зокрема церковно-релігійної, яку можна вважати найбагатшою культурної спадщини.

У повідомленні секретаріяту сказано, що багато музичних творів заховані по бібліотеках та архівах, а багато з них рідко коли виконують прилюдно.

Цілі та завдання конференції такі: 1) зібрати всіх професіоналістів української музики; 2) розділити репертуари, збірники, книжки та музичні твори; 3) розплянувати створення картотеки (бібліографії) української музики, щоб встановити, які де можна знайти твори, в якому вони стані і чи вони доступні; 4) установити координаційне тіло; 5) обговорити проєкт живої бібліотеки платівок-касеток української музики; 6) розплянувати й поділити працю щодо проєкту; 7) заплянувати семінари й літні курси української музики; 8) постачати радіопрограмам виховно-навчальний матеріял з музики, а не тільки розвагового характеру; 9) заохотити композиторів писати твори, які тематично були б пристосовані до ювілейних святкувань; 10) тимчасово укласти музичні імпрези для відзначення 1000-ліття хрищення Руси-України; 11) сприяти вивченню історії та розвитку української музики; 12) провести вивчення духовної вартости української музики.

Секретаріят центрального ювілейного комітету УКЦ для підготови відзначення 1000-ліття хрищення Руси-України запросив на конференцію у справі української музики професіоналістів української церковної музики, заавансованих і фахових дириґентів церковних хорів, професійних дириґентів і дяків з науковим стажем та священиків, які мають студії в ділянці церковної музики.

Сесії конференції будуть відбуватись в парафіяльній залі церкви Пресвятої Евхаристії, 515 Бродвю авеню, в Торонто. Секретаріят подбає про нічліг для учасників та про харчування. За транспорт відповідають учасники.

Зголошення на конференцію, не пізніше як 20-го листопада ц.р., приймає: Rev. Frank Shadiak, CSSR, 515 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4K 2N6.

Терор у Північній Ірляндії поширюється

Белфаст, Північна Ірляндія. — Тероризм знову дійшов до вершини у Північній Ірляндії, де в середу, 27-го жовтня було вбито трьох поліцаїв. У наслідок вибуху бомби на сільській дорозі біля місцевости Лирґен, 30 миль на південь від Белфасту. Бомба була телекерована і дуже сильна; кратер, залишений від її вибуху, був 60 футів діяметром і 40 футів глибокий. Пізніше Ірляндська Республіканська Армія призналася до цього атентату.

Цей випадок вважають найбільшим актом тероризму в постійнозростаючому ланцюгу інцидентів після виборів до асамблеї Північної Ірляндії тиждень тому. Він посилив побоювання, що в Північній Ірляндії буде далі продовжуватися неспокій. У виборах кілька членів партії IPA добились перемог.

В іншому випадку, в містечку Ларн, два чоловіки вдерлись до помешкання одного католика, та, прив'язавши його до крісла, звичайною пилою обтяли руку. Викликана негайно його сестрою поліція забрала 34-літнього Вілліяма Келлі до лічниці, де лікарі пришили йому відтяту руку у 8-годинній операції. Брат Келлі, Джеймс, служив в протестантській міліції, і його в 1974 році вбили члени IPA. В 1975 році ця ж група вбила його сестру.

ДОПОВІДЬ ПРО ГОЛОД

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 7-го листопада ц.р., Клюб Сеньйорів у Ню Йорку влаштовує доповідь Федора Капусти про голод в Україні в роках 1932-33. Доповідь відбудеться тут у Спортовім Клюбі, 122 Друга авеню.

ПРЕЗИДЕНТ ЕКВАДОРУ ОСВАЛЬДО ГУРТАДО Ляррe проголосив 28-го жовтня закінчення надзвичайного стану в країні. Надзвичайний стан в Еквадорі був проголошений минулого тижня, коли почалися бунти проти економічної політики уряду. Хозе Шавез, провідник лівих профспілок, проголосив страйк на 8-го листопада.

АРМАНДО ВАЛЬЯДАРЕС, ЯКИЙ ПРОВІВ половину свого життя у тюрмах Куби — 22 роки — і був звільнений на особисте прохання президента Франції Франсуа Міттерана, заявив, що він перебував 7 років у темній ізольованій камері. Видатний кубинський поет приїхав до Парижа у п'ятницю минулого тижня. Переживши довгі знущання і численні побої, А. Вальядарес став калікою.

Передбачують продукцію нової нуклеарної зброї

Вашінґтон. — Плановики ракетно-ядерної зброї передбачують нове покоління озброєнь, дія яких буде більш селективною: теплова, радіяційна дія та дія ударної хвилі будуть селективними при вибуху і можна їх буде застосовувати відповідно до певних цілей.

Згідно з повідомленнями офіційних представників Адміністраціії та вчених ці види зброї є ще в теоретичній стадії, але рішення про їхню продукцію може бути прийняте через десять років або і скоріше. Ці вісті походять з Пентаґону і наукових дорадників Президента, а також від науковців Крайової лябораторії Лоренса Лівермора в Каліфорнії, де проводиться більшість дослідів. Учені вважають, що останні досягнення фізики та компюторів дозволять З'єднаним Стейтам Америки створити таку зброю, яка може вживатися на землі, у повітрі, на морі та в космосі і яку можна буде вживати на полях воєнних дій або для знищення ядерної зброї, яка націлена на Америку, зводячи до мінімуму побічну дію вибуху. Інші приватні та урядові експерти висловлюють сумнів щодо концепції такої нової зброї, яка могла б захистити американські стратегічні арсенали або густонаселені центри.

Вміжчасі державний секретар оборони Каспар В.Вайнберґер із свого боку на пресовій конференції закликав виборців відкинути резолюції, які закликають до замороження ядерних зброєнь. В одній із найсильніших заяв Адміністрації президента Роналда Реґена у цьому питанні К. Вайнберґер ствердив: „Ми думаємо, що замороження ядерних зброєнь послабить відстрашуючу силу, на яку ми опираємося, щоб не допустити до війни".

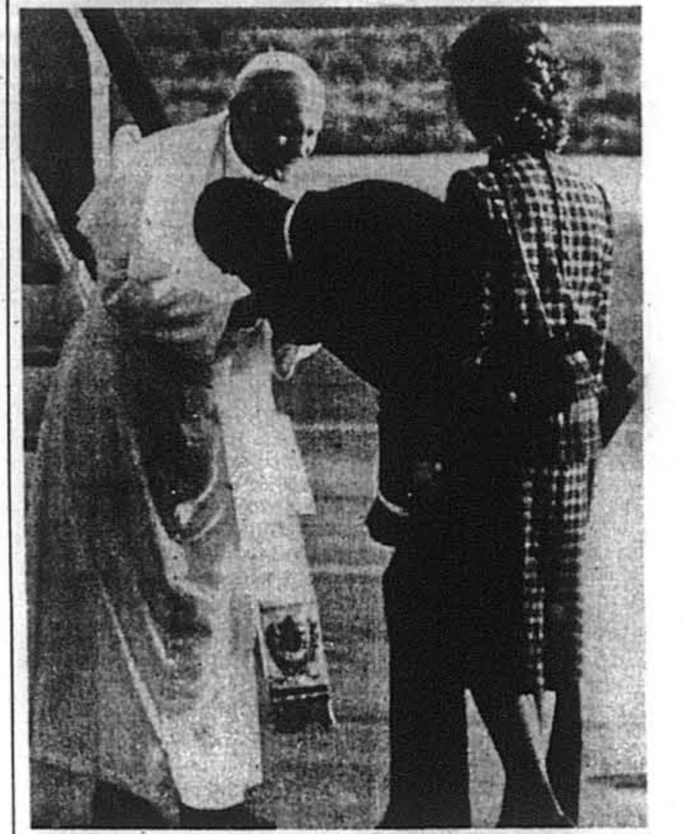
Москва переставляється на тактику „грубости"

Москва, СССР. — Зібравши в Кремлі генералів, в середу, 27 жовтня совєтський лідер Леонід І. Брежнєв обіцяв їм дати більше зброї та кращу техніку, щоб подолати американський „авантюризм" як він виразився.

Л. Брежнєв подав одночасно незвичайний натяк на тертя яке було викликане політикою Адміністрації президента Роналда Реґена серед правлячої совєтської ієрархії. Совєтські офіційні особи, які обговорювали виступ Брежнєва, заявили, що вона становить поворотний пункт від підкреслювання важливости переговорів до схильности перейти до гострішого підходу.

Експерти, обізнані добре з міркуваннями Кремля, вважають, що така переміна означає перевагу нетерпеливих дорадників Брежнєва „твердолобих" людей, які вважають, що єдиною відповіддю на американський тиск є „розмовляти такою самою мовою" збільшення зброєння і „грубости", згідно із словами Брежнєва.

ПАПА ВІДВІДУЄ ЕСПАНІЮ

Папу на летовищі вітає король Еспанії Хуан Карльос з королевою Софією.

Мадрид, Еспанія. — Папа Іван Павло II у суботу, 31-го жовтня, прибув на десятиденну візиту до Еспанії. Це є перша візита Папи в цю країну за всю історію Папства.

На еспанській землі в цій переважно католицькій країні першими Папу зустріли на мадридському летовищі король Хуан Карльос у супроводі королеви Софії та від імені уряду відходячий прем'єр-міністер Леопольдо Сотельйо. Візит Папи припадає на час великого політичного піднесення в країні, коли соціялісти здобули переконливу перемогу у загальних виборах і прийшли до влади після майже півстоліття.

Папа у своїй відповіді на привітання короля Карльоса пригадав „загальновідомі напруження, які іноді приводили до відкритих сутичок, що відбувалися в лоні вашого суспільства." „Але метою моєї візити не є політика чи підтримка якоїсь сторони", — додав Папа.

У понеділок, 1-го листопада, Папа відзначив 36-річчя свого священства.

У світі

ПРЕЗИДЕНТ ПОРТУГАЛІЇ АНТОНІО Рамальгоіянес у четвер, 28-го жовтня передав символічно владу з військових рук у цивільні. Це відбулося на церемонії привітання молодих капітанів, які вісім років тому почали португальську революцію. Вручаючи орден свободи кап. Антоніо Маркезові Хуніорові, одинокому капітанові, який залишився у Військовій революційній раді, президент А. Іянес сказав: „Сьогодні ми можемо ствердити, що наші обіцянки, зроблені членами військових сил відносно португальської демократії — виконані". Церемонія була настільки зворушлива, що викликала сльози як у присутніх, так і у президента А. Іянеса. В суботу, 30-го жовтня в життя ввійшла нова конституція, а з тим прийшла ліквідація Військової ради.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН ПЕРЕВАЖАЮЧОЮ більшістю голосів схвалила резолюцію про виведення 180,000 в'єтнамського війська з Камбоджі. Вперше за чотири роки Асамблея повторила цей заклик, а число країн у підтримці такої резолюції зросло до 105. Лише 23 делеґації, основно з країн комуністичного бльоку, голосували проти, 20 делеґацій стрималися від голосування.

ЄГИПЕТ ФОРМАЛЬНО ЗВЕРНУВСЯ ДО ІЗРАЇЛЯ продовжити переговори про майбутню долю вузької полоси землі, довжиною 750 ярдів, на синайському узбережжі. Вимога Єгипту наступила в той час, коли Ізраїль кінчає будівництво люксусового готелю на суперечливій території на південь від ізраїльського порту Елят.

МАСОВІ МОГИЛИ, ЗНАЙДЕНІ НЕДАЛЕКО столиці Арґентини, негайно викликали громадську реакцію населення столиці: стихійно численні демонстранти протестували перед президентським палацом. У непозначених 80 масових могилах знайдено коло 400 тіл. Арґентинські групи боротьби за людські права пов'язують це викриття з тисячами арґентинців, які зникли під час кампанії проти лівих партизан у 1970-их роках.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ВЕЛИКОБРИТАНІЇ Марґает Тачер відмовилася в середу, 27-го жовтня повідомити про подробиці шпигунськоі афери, яка розглядається у секретному розвідницькому центрі у Челтенгемі. У писаній відповіді парляментові М. Тачер сказала, що вона не може дати жадних інформацій тому, що уряд проводить процес над Джефрі Праймом. У Британії є суворий закон який забороняє публічно обговорювати кримінальні справи поки не винесено рішення суду.

„НОВИ ДЗЄННІК", НЮЙОРКСЬКА ЩОДЕННА газета польською мовою, 28-го жовтня писала, що „Кремль зробив один із найбільших нападів на Католицьку Церкву в Польщі", обвинувачуючи московську газету „Литературная ґазета" в брехливих заявах про те, що польські духовні особи підтримують контрреволюцію і що перетворюють своїх вірних у „політичних хуліґанів".

ЯК ПЕРЕДАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКІ ДИПЛОМАТИ з Варшави там почастішали провокаційні напади на мешкання та інше добро чужинців. Наприклад, „невідомі хуліґани" обляли жовтою фарбою три службові авта, які належали до дипломатичного корпусу. В іншому випадку на фронтовій стіні одної з західніх торговельних місій подібні хуліґани намалювали свастику і букви ПВО (Палестинська Визвольна Організація).

В Америці

ЯК ДЕМОКРАТИ, ТАК І РЕСПУБЛІКАНЦІ передбачають збільшення рівня безробіття. Конґресмен Генрі С. Ройс, демократичний голова Об'єднаної економічної комісії в Конґресі повідомляє, що є познаки, що рівень безробіття в жовтні досягне 10,5 відсотка.

ПІСЛЯ ДОВГИХ ДОСЛІДІВ, ЩО ЇХ МЕТОЮ БУЛО знайти речовину мозку, що є вирішальною для нормального росту людини, праця каліфорнійських науковців завершилася успіхом — таку речовину відкрито і її вдалося штучно дуплікувати. Це досягнення в наукових колах вважають подією, що дасть поштовх вивченню і дослідженням росту і його відхилень, і, можливо, матиме велике значення у лікуванні різних занедужань.

ЖІНКИ-АТЛЕТКИ ЗРОБИЛИ ВЕЛИКИЙ прогрес в останній декаді. Вони прорвали всі психологічні, соціологічні, фізичні, фінансові й леґальні бар'єри та надзвичайно покращали свої професійні здібності і цим самим знищили застаріле поняття про участь жінок у спорті.

ВІД СЕРЕДИ, 3-ГО, ДО П'ЯТНИЦІ, 5-ГО листопада, в Ню Йорку в аукціонних приміщеннях — Крісті, П'ята авеню і 59-та вул., та в Сотбі Парк Бернет, Йорк аве. і 72-га вулиця, — відбуватиметьст ліцитація картин мистців імпресіоністського та модерного жанрів, під час яких буде продано картини, вартости мільйонів долярів. Найважливіші з них продаватимуться в 7-ій год. вечора у середу.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СКАРБУ ПОВІДОМИЛА, що відсоток від ощадностевих вкладок так званих „Оллсейверс" сертифікатів, які не підлягають державному оподаткуванню, зменшиться в періоді від неділі, 31-го жовтня, до 27-го листопада. Відсоток на ці сертифікати проголошує Державна скарбниця щочотири тижні.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ РОБІТНИКІВ В автомобільній промисловості зросло в останньому тижні жовтня до 247,767, що є найбільшим рівнем за останні шість місяців.

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО В третьому кварталі року помітно зросла продуктивність приватних комерційних фірм по всій країні і досягла 4 відсотків у річному відношенні. Це перший зріст від початку 1981 року.

КОМПАНІЯ ДЖАНСОН І ДЖАНСОН МУСІТИМЕ витратити 100 мільйонів долярів для усунення з продажу капсульок Тайленол, в наслідок чого чистий прибуток цієї компанії за квартал зменшився до 96,5 мільйона.

4 МІЛЬЙОНИ ДОЛЯРІВ ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ у мангеттенському суді в Ню Йорку присудив вдові і чотирьом донькам вестчестерського комерсанта МекКарті, що загинув у 1975 році під час летунської катастрофи лінії Істерн. Ця сума має бути виплачена родині МекКарті на протязі наступних 30 років.

ОСТАННЄ ПЕРЕД ВИБОРАМИ У ВІВТОРОК, 2-ГО листопада, опитування Ґаллопа виказало, що демократи, правдоподібно,дістануть 55 відсотків загальних голосів за кандидатів до Палати Репрезентантів, а республіканці — 45 відсотків. Коли за демократами у виборах 1980 року голосувало 51,3 відсотка виборців, вони дістали в Палаті 243 з 435 місць. Тепер вони посідають 241 місце з двома необсадженими у зв'язку з резиґнацією і смертю,і якщо передбачування опитування справдяться, то демократична більшість у Палаті дістане значне поповнення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Конґрес, Президент, Україна і наша громада

Екзекутиви обох Союзів — Народного і Братського — справедливо підкреслили історичне значення акту президента Реґена, яким проголошено День Української Гельсінкської Групи 9-го листопада 1982 року в шосту річницю заснування цієї зорганізованої української опозиції супроти панівного режиму в Україні. Добре сталося, що заснувався окремий Діловий Комітет з ініціятиви і заходами членів Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи, який подбає про те, щоб якнайширші кола нашого суспільства, разом із Ієрархією всіх наших Церков, гідно відзначили День Української Гельсінкської Групи.

У січні 1981 року появився в Ню Йорку „Випуск 1" „Вісника репресій в Україні", що його почало видавати Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи". Від того часу вийшла друком вже ціла серія таких „Випусків". Ця збірка становить безцінну вартість для дослідників сучасних відносин в Україні як дійсно авторитетний матеріял. Редактором й упорядником „Випусків" є Надія Світлична, одна з найактивніших колишніх українських політичних в'язнів, які опинилися в Америці на волі. Її конструктивна праця зосереджена на найпершій місії всіх вільних українців у діяспорі: правильно і вірно інформувати світ про відносини в Україні.

„Вісник репресій в Україні" займається особливо правозахисним рухом, який постав в підсовєтській Україні як вияв спротиву проти цинічного зламання Совєтським Союзом зобов'язання щодо людських прав всупереч клявзулі Гельсінкського договору з серпня 1975 року. Совєтському урядові залежало тільки на тому, щоб 35 держав — всі европейські країни, плюс ЗСА і Канада, визнали „непорушність" існуючого в Европі гео-політичного статусу, і тому, щоби дістати таке визнання, СССР погодився на включення до договору клявзулі про людські права, про „вільне суперництво ідей", про право слова і друку, про право виміни інформацій і вільної комунікації людей. Як тільки Гельсінкський договір підписано — Москва викинула до коша своє міжнародне зобов'язання про всі людські права так само, як вже раніше перетворила „найдемократичнішу" в світі „сталінську" конституцію на безвартісний шматок паперу, а державний лад у країні — на найбільш жорстокий поліційний режим.

„Вісник репресій в Україні" та взагалі всі видання Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи під редакцією Надії Світличної виконують прецінну роботу знайомлення українського вільного світу з усім тим, що діється в Україні. Ці книжечки є безцінним джерелом інформацій і водночас доказом дальшого безперервного духового зв'язку цього гурту ідейних українських людей — чоловіків і жінок, які залишилися членами Української Гельсінкської Групи, її єдиних живих і активних тут репрезентантів, — з УГГ в Україні, що її членів на Україні безпощадно переслідує і винищує совєтський режим. До речі: Надія Світлична, не зважаючи на свої нелегкі життєві обставини, — дружина й виховниця двох синів — зберігає тісний зв'язок з українським жіночим рухом в Америці, з Українським Науковим Інститутом при Гарварді та з „Сучасністю", і активна в прерізних конструктивних починах нашої громади.

Це цікавий своєрідний феномен, що коли існуючі, ніби верховні і надрядні верхівки з високопарними назвами насправді звели себе до фікцій і самореклями своїх вивісок, то одиниці і невеличкі групи українських чоловіків і жінок взялися за видавничу працю із мозольним добуванням інформацій з України: „Смолоскип" О. Зінкевича, В-во „Прологу", „Вісник репресій в Україні". Ніхто з тих творчих одиниць не ганяється за титулами ані почестями, вони роблять чорну роботу, яка вимагає труду, самопожертви і коштів, і створюють безцінний капітал для майбутніх дослідників українського поселення в діяспорі.

Президент Роналд Реґен записався в історії України як один з тих президентів Америки, який зірвав із принципом „співіснування держав з різними соціяльними системами", — і заявив свою солідарність із справедливими прагненнями українського народу до належної йому волі. Українська Гельсінкська Група і її Закордонне Представництво під проводом генерала Петра Григоренка виконувала і далі виконує працю, за яку від нас усіх належить їй глибока вдяка і пошана. Президент Реґен запросив ген. Григоренка на обід і ген. Григоренко інформував Президента про Україну і її правозахисний рух. І президент Реґен зобов'язує нас, щоб цю вдяку і пошану виявити 9-го листопада ц. р., — короткий час для підготови, але тим паче треба його використати.

У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗНИКНЕННЯМ ВАЖЛИВИХ політичних діячів у Сан Сальвадорі уряд ЗСА виделеґував туди заступника секретаря Департаменту обо он и Фреда Ікле, щоб остерегти на місці уряд Сан Сальвадору, що ЗСА не буде давати ніякої військової допомоги, якщо в тій країні не респектуватимуть людських прав.

На цю тему Маркс сказав так: народові, який програв, — не прощають. Маркс тільки не сказав, хто не прощає — сусіди, ціле людство?

Інакше кажучи, маємо справу з відповідальністю нації за своє минуле, яке можна розуміти подвійно — матеріяльно та етично. У першому випадку, це означає, що сучасний стан нації — результат її історії. Тоді нації відповідають за свою історію, хочуть вони того чи ні, признають свою відповідальність чи ні.

Солженіцин, коли говорить про каяття, має на увазі моральну відповідальність нації за своє минуле. Але в такому випадку треба признати колективну відповідальність, а це найбільш нелюдська засада. Її практикував відверто гітлеризм і досі практикує, але більш замасковано, московський большевизм.

Який тоді зміст має постулят, що торкається моральної відповідальности нації за своє минуле? Перед ким нація має відповідати? За своє минуле нація може відповідати сама перед собою, перед іншими націями і перед Богом. Але якщо нація не визнає своєї вини, вона не відповідає ні перед ким. Яким способом нація може довідатись, що в минулому її предки зробили щось погане? Вона може довідатися при допомозі історії, письменства, взагалі при допомозі інтелектуалів, або ж вона дістане акт оскарження від якоїсь іншої нації.

Михайло Кучер

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАЦІЇ ЗА СВОЄ МИНУЛЕ

Все таки, чи інтелектуали можуть бути найкращим джерелом колективної совісти? Можна почути твердження, що колективна совість існує, нею варто вважати зразки моральних правил, які признані більшістю суспільства.

Кожна нація потребує людей, які нагадували б їй про минуле, про погані діла. Треба, щоб минулі вчинки викликали почуття сорому, усвідомлення, що таке добро і зло. Але у комуністів почуття добра і зла інше, як у решти світу, особливо християнського. Комуністи за все погане, якщо його взагалі признають, обвинувачують капіталістичне минуле або й теперішнє капіталістичне оточення. У комуністів почуття ненависти до минулого поєднується з переконанням власної невинности. Це найбільш небезпечна риса комунізму, зокрема московського. Московські комуністи дуже легко виправдують власні злочини, які можуть розповсюдитися на все людство.

Все таки чи може жити нація у почутті постійної провини за власну історію. Зовсім очевидно, що не може. Тут можна говорити про взаємне прощення, наприклад, двома націями собі своїх гріхів у минулому. Але практично того також очікувати важко. Після усвідомлення своїх минулих історичних гріхів, має слідувати каяття. Це також нереальне. Справа в тому, що людські громади-колективи незалежно від кількости злочинів зовсім не готові признати свої помилки.

Поза народовбивством, найбільшим гріхом нації проти іншої треба вважати призирство і погорду. Як з тим можна боротися?

Солженіцин занадто легко перекладає провину росіян перед народами на чужі плечі. А ось В. Максімов каже, що провину росіян на чужі плечі перекладати не можна.

За Солженіциним, у революційних злочинах винні жиди-наркоми (народні комісари) 20-их років, полки латишів, віділи китайців і військовополонених (австріяків) з 1-ої світової війни. Самі росіяни — це жертви, мовляв, чужої інтервенції, чужої доктрини. Він нічого не згадує про криваві діла Петра І і Катерини ІІ.

Шевченко говорив про „тяжкі діла дідів наших", але мабуть розумів під тим політичні орієнтації гетьманів. Молоді німці не виявляють жадного бажання бути відповідальним за Гітлера, але грошові відшкодовання платять. Солженіцин бачить шлях до визнання провини за минуле через каяття. Одначе почуття провини індивіда досить тяжко перенести на цілий народ. Сучасна людина соромиться каяття. Почуття вини американців перед неграми — справа дещо інша.

Цілі покоління виховано у міжнаціональному напруженні. Людство і окремі нації звикли засуджувати, виявляти вину і ненавидіти, але не себе, а інших... Варт тому було б почати від себе; варт би перестати перекладати вину на інших — на сусідів, географічних, економічних, ідеологічних. У політичних партій взагалі відсутнє почуття провини і визнання помилок.

Чи можливо очікувати каяття від цілої нації? Щоб так було, треба перш усього признати власний гріх, власні вади цілій дотичній нації, отже вади і гріх „живих і ненароджених". Натомість уважається, що ніколи ціла нація не робить чогось неґативного або злочинного. А теперішні тоталітарні системи навіть виключають можливість нації щось зробити чи змінити в межах системи, хіба що нація є сама носієм і виразником системи. Якщо так, то отже винен устрій, система, партія, а не цілий народ. Тоді, в чому ж йому каятися?

Як можуть всі українці відповідати за злочини німців на своїй окупованій території? Як ціла нація може виразити каяття? Одиниці можуть зформувати якесь рішення, але при чому тоді

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКИ ТЕМИ

УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО СПІВАКА У ФІЛЬМІ

Увечорі, 20-го вересня ц.р., на телевізійному каналі 13, у Ню Йорку і околиці можно було почути і побачити висвітлення музично-звукового фільму (він був уже і попередньо висвітлений на цьому каналі) зі справжнього представлення славної Віденської державної опери відомого оперового архитвору французького композитора Ж.Бізе „Кармен", у виконанні міжнародних мистців та взірцевої місцевої оркестри і хору.

Віртуозно керував оперою арґентинсько-жидівський дириґент Карльос Кляйберт. Навіть славетні віденські „Зінґеркнабен" (співаки-хлоп'ята), що співали там, були лелітою цього особливого вечора.

Фільм цей буде ще можна побачити на цьому каналі, треба тільки слідкувати за програмою. Очевидно є і буде він висвітлюваний теж на інших телевізійнах каналах ЗСА.

Демонстрування на фільмі опери „Кармен" оцим звукозаписом зацікавлює нас головно тим, що там одним із протагоністів в ролі ефектовного тореадора Ескамільйо виступає український співак, перший баритон Большого театру в Москві Юрій Мазурок. Він уродженець Лемківщини, вихований у Львові. Юрій Мазурок, будучи вже інженером, став співаком. Маючи і щастя, він—хоч тут, мабуть, без деяких політичних калькуляцій не обійшлося,—виріс не тільки на репрезентаційного баритона в Москві, але на ділі став співаком Совєтського Союзу число один. Співає він у різних оперових театрах світу.

Виступав він успішно і в Метрополітен опері в Ню Йорку, а теж на заході ЗСА. В нашій пресі майже нічого про нього не пишеться, бо цей співак,—так воно виглядає,—боїться просто своєї української тіні. Сопрано Белла Руденко потрапила дати навіть український концерт у Ню Йорку та наспівати таки дещо з наших пісень на одну платівку. Однак цього не можна сказати досі про Юрія Мазурка. Він тримається осторонь від українців. Проте, коли до нього звернувся дехто з наших людей, він говорив прекрасною українською мовою (таж він зі Львова).

А як одна з наших пань по представленні попросила його підписати їй програмку з опери, де він виступав, звертаючись до нього: „Пане Мазýрок", то він негайно поправив її наголос на Мазурóк. Ось інший випадок, що звучить дуже дотепно, хоч для самого Мазурка він напевно був менше веселий. А скоїлось таке: по представленні „Травіяти" прийшла до його ґардероби інша з наших гарних пань, яка і сама дещо співає. Розпочалась жвава розмова, але в кімнаті, крім них двох, сиділа мовчки збоку незауважена невеличка постать якогось чоловічка. Притьмом Мазурок перепросив гостю, заявляючи: „Пробачте, я так і забув представити вам мого друга", вказуючи на постать отого чоловічка, що встав.

Наша пані в розпалі розмови, міркуючи дещо американським способом висловлення, випалила: „Ах, то ви будете напевно аґентом пана Мазурка! —розуміючи під цим словом, за американською загальною номенклятурою, що слово „ейджент"—аґент, це те саме, що імпресаріо.

Ну, а як відомо, в совєтському назовництві слівце „аґент" має зовсім інше значення. Запанувала на мент прикра мовчанка, де троє людей дивилось на себе, не знаючи, що сказати. Але треба було покінчити з мовчанкою і затушкувати якось констернацію, хоч воно і не так гладко виходило. Тому наша пані, кинувши кілька слів на прощання, залишила поспішно ґардеробу співака...Вже хоч би з цього випадку бачимо, що Мазурок теж не має там такого легкого життя і його пильнують московські харцизи, як ока в голові.

Деякі з наших людей, що подивляли зфільмовану оперу, не знають, що тим блискучим тореадором був наш земляк Мазурок. А треба сказати, що це був один із найбільше вдалих його виступів, де як спів, так і гра його стояли на найвищому мистецькому рівні. Йдеться про те, що нашим людям треба знати, що Мазурок—це українець (поляки кажуть, що ми їм його...вкрали), —хоч він мабуть і не такий, яким ми собі його бажали б,—однак у розмові в американському чи якомунебудь іншому чужому товаристві нам треба вияснювати, що він не росіянин, а власне український співак.

Самозрозуміло, що прекрасно випав у цьому фільмі еспанський тенор світової слави у ролі Дон Хозе соліст Метрополітальної опери в Ню Йорку Плясідо Домінго, який чи не уважав найвищою точкою своєї амбіції створити ролю еспанського жовніра якнайкраще. І в цьому йому вповні пощастило.

Коли ж ідеться про заголовну ролю опери, мецосопрано Кармен, що без найменшого сумніву за допомогою державних совєтських чинників дісталась росіянці Єлені Образцовій, то справді небагато доброго я можу про неї сказати, так само, як і про її виступи в Метрополітальній опері. Вона ніколи не мала правильно поставленого голосу. Через постійне форсування вже передчасно розхитала його. Особливо неприємно, бо зовсім горляно, звучав її голос на середніх нотах. З

(Закінгення на стор. 4)

Ірена Камінська

ЦУКА; ПОКОНВЕНЦІЙНІ РЕФЛЕКСІЇ

Конвенція Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА), яка відбулася в Дітройті в днях 25-26-го вересня 1982 року, не ставляла собі за ціль оцінку праці поодиноких кооператив-кредитівок, бо кредитівки на місцях робили і роблять велику і корисну роботу, а ЦУКА є координатором тієї діяльности і її репрезентантом назовні . Навіть була висловлена суґестія Р. Біґуном, членом Ради, щоби ЦУКА була такою централею, якою був Ревізійний Союз Українських Кооператив в Україні.

Завданням Конвенції було підсумувати і оцінити, наскільки кооперація причинилася до росту української економіки в діяспорі; чи кооперативи є повноправними партнерами в економічно-господарському світі і як дальше діяти кооперації для добра української спільноти. Перед кооператорами стояло питання, чи спроможні вони використати усі можливості, що перед ними; якими засобами та середниками це осягати.

Працю в минулому можна розглядати в двох площинах: перша — це ділянка господарсько-фінансова і економічна; друга — це площина громадсько-суспільна, яка виникає з першої і якій необхідна фінансова база. Обидва вищезгадані аспекти тієї дії визначають місце кооперації в громаді як необхідного об'єднуючого фактора і згуртованої спільної дії, що проявляється безперервною моральною підтримкою всіх організацій і товариств, Церков і шкіл та студіюючої молоді. У самому Чикаґо ця поміч виражається сумою 90,349 дол. за 1981 рік. Вимова цифр не вимагає коментарів.

В перебігу Конвенції виділилися чітко дві частини. Першій частині був присвячений перший день і ця частина мала науковий характер та ідеологічно-програмовий. Реферати включали не тільки аналізу фінансової господарки, але й представили візію майбутнього кооперації. Друга частина була формальними Загальними зборами.

Згадані вище два аспекти діяльности кооператив виринали в поодиноких виступах і рефератах окремо і у взаємовідношеннях.

В цих поконвенційних рефлєксіях хочеться виекспонувати слідуючі, по-мойому, важливі ціхи кооперативної господарки: потреба стосування найновіших здобутків техніки в цій ділянці (компютори і найбільш практичні їх програми), піднесення культури услуг і професійности працівників, а в парі з тим осягнення найкращого темпа услуг; обережна, повздержлива господарка кооперативними фінансами; стремління до створення сильної резерви, що є запорукою стабільности усіх фінансових установ.

Додатковими елементами для зміцнення фінансової бази можуть бути: створення Центральної Української Федеральної Кооперативи, розбудова забезпеченевої ділянки, співпраця з братськими союзами творити разом сильну українську господарку, включаючи туди і приватний сектор; слідкувати і студіювати найновіші закони, зміни постанов, всілякі додатки до постанов, інформувати якнайскоріше про них усі кооперативи і примінювати їх до потреб кооперації.

Тому що вищенаведені елементи, маючи переспективічний характер, подавані були з думкою про працю в слідуючій каденції, то силою факту повинні ввійти у програму на майбутнє.

На окрему увагу заслуговує програма поширення членства через співпрацю з Українськими Церквами, школами та молодечими організаціями. Мимоволі насуваються порівняльні дані, чому на американському континенті такий малий відсоток українців (тільки 6 відсотків!) згуртований у кооперативному русі тоді, коли в Австралії 50 відсотків українських поселенців є в рядах кооперації. Може тому, що Церква і сам Владика Прашко обняли патронат над кооперацією?

Другий день був днем формальних Загальних зборів і цілий день був виповнений звітуваннями уступаючих керівників Ради і Управи та виборами до нових керівних органів. Звіти Р. Мицика — голови Ради, і Д. Григорчука , голови Управи, наглядно показали конкретні осягнення кооперації в ЗСА. Сильною сторінкою був факт тісної співпраці з тереном, з поодинокими кооперативами, а в зв'язку з тим і потреба частих ділових виїздів до кооператив. Другим сильним виявом дії було нав'язання і поглиблення багатонадійної співпраці з Українськими Церквами. Церкви і кооперативи — це дві будівлі і підпори, що корінням сягають рідних земель, всеціло перенесли традиції на чужину і стоять на сторожі українського духу в діяспорі.

Говорячи про кооперативні традиції з українських земель, Р. Мицик навів поширювану поляками характеристику українського кооперативного руху, що це держава в державі, економічна потуга, яка зуміла еманситуватись в трудних умовах польської дійсности в 30-их роках. Говорячи про потребу виховування молодих священиків, Р. Мицик назвав їх новітніми героями страдальної Української

(Продовження на ст. 3)

Мґр Іван Угриновський

КНИЖНІ СКАРБИ В БІБЛІОТЕКАХ ТА АРХІВАХ ПОЛЬЩІ

(НА ОСНОВІ ДАНИХ І ВЛАСНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ)

I

Зрозуміло, що мова тут про українські книжки і документи. Будучи книжним молем, я вже змалку цікавився і колектував книжки, про що свідчить моя понад багатотисячна бібліотека. Відомо, що в Польщі зібрано і збережено чималу кількість джерельних матеріялів і книг, що відносяться до україніки. Перша моя зустріч із цими скарбами була в „Ягеллонці" ще в часах моїх гімназійних студій у тридцятих роках. Після війни університет, в якому працюю від ряду літ, висилав мені тричі в Польщу на закуп книжок, і за кожним разом я мав змогу не тільки оглядати і подивляти ті скарби, але й чимало рідкісних речей мені змікрофільмовано (наприклад, матеріяли і книги нашої Перемиської Капітули).*

Спершу поділюся своїми враженнями після оглядин україніки в Яґеллонському університеті. Багато в цьому допомогли мені мої знайомі українці, а порадами служив мій колишній гімназійний викладач д-р М. Тирович, який запросив мене в Кракові до свого дому і гостив „біґосом". До речі, він працює професором у Кракові і має чималий науковий доробок. Він симпатизує українцям, бо сам вірменського роду.

З архівних, джерельних матеріялів „Яґеллонки" згадаю Шевченкіяну, тобто листи Шевченка до Богдана Залєського, як теж листи, писані українською мовою, Миколи Гоголя до Б. Залєського і низку інших цінних документів, у більшості і досі не досліджених.

Огляд книжних фондів у 1970 році не дав мені багато так, як після трагічного розгрому польських (і чи тільки польських) бібліотек, — маса-масенна книжок була зовсім знищена, а то й не скаталогована чи доведена до ладу. Перегодя справа покращала, але знищених книжних і архівних скарбів не повернено і тільки частинно відреставровано. Кожному, хто обізнаний з бібліотечною справою, відомо, що виловити україніку серед мільйона книг не легко. Я брав клясифікацію українську — мова географія, історія та література. Тут враховано низку словників, мовних посібників; деякі дуже давні географічні посібники і описи українських земель у різних мовах, яких дуже багато; старі й нові праці з історії України або до історії наших земель під різними володіннями; ну і вкінці чи не найбільший відділ — це наші клясики, а в тому й сучасна наша література. Багато праць про українські церкви теж тут розміщені.

До речі, треба згадати, що Польська Бібліотека Народова поділена на дві частини. В Кракові в основному розміщені в „Яґеллонці" старі матеріяли, а у Варшаві — новіші. Правда і тут і там є виїмки. Так як наш університет мав, зорганізовану мною, дуже добру виміну матеріялів із „Народівкою" у Варшаві, ми діставали від них не тільки всю новішу польоніку і україніку, але й мікрофільмовано нам чимало джерельних матеріялів, про що була вже згадка. Особливо багато матеріялів змікрофільмовано з козачої і новішої доби. Рівно ж виміна дублетів дозволила доповнити збірку видань Українського Інституту у Варшаві та іншими, сьогодні в Америці недоступними, книжками і журналами.

Воєнне лихоліття відбилося на варшавських книгозборах особливо жорстоко. Сьогодні Польська національна бібліотека стоїть у ряді останніх, бо налічує небагато більше двох і півмільйона томів, а в той час в Україні Бібліотека Академії наук у Києві має вісім мільйонів, Бібліотека філіялу Академії наук у Львові — три мільйони, харківська — чи не більше, і одеська також добігає до трьох мільйонів.

Щоб не бути голословним, треба відмітити, що Варшавська національна бібліотека має такі перлини україніки, як от праця М. Шашкевича з 1836 року „Азбука й Абецадло" (до речі мені пощастило купити в Празі ще не розрізану Шашкевичеву „Русалку Дністрову"), „Відомості о руськім язиці" І. Могильницького з 1829 року, „Listy tyczace sie pismiennictwa ruskego w Galicji" — Й. Левицького з 1843 року, або ж знову „Буквар славеноруського язика" з 1816 року.

Чимало новішої, не менш цінної літератури теж зберігається в тій бібліотеці. Я звернув увагу на може єдиний, збережений сьогодні примірник „Коротенької української правописі", виданий у Білій Підляській у часі наших визвольних змагань — 1917 року.

Годі вичислити всі мною побачені праці, але на основі даних Б. Струмінського, Варшавська національна бібліотека налічує 160 мовознавчих назв, 315 заголовків з української літератури, 300 — з ділянки нашої історії і 80 — з географії. Не знаю, в яких літах робив автор цей огляд, але в 1977 році, коли я був останній раз у цій бібліотеці, ця кількість збільшилася щонайменше втроє; на жаль, докладних даних не мав я змоги провести.

Бібліотека Польської Академії наук у Варшаві теж має чимало українських книг. Тут і там є речі старі, але в основному — це збори книг повоєнні. Зі старих видань згадаю „Українську Загальну Енциклопедію" в трьох томах, „Словар української мови" Бориса Грінченка, Wl. Lozinsk-ого „Prawem i lewem", Хроніку Самійла Величка „Сказаніє о войні козацькій з поляками", та низку грамот, виданих польською мовою і зібраних різними авторами, як теж „Лексис" Лаврентія Зизанія-Тустановського. Комплект видань „Праці Українського Наукового Інституту" теж тут до вжитку дослідників. Крім цього чимало празьких видань, віденських, львівських та інших. Як сказано, переважає нова література, в основному видана на рідних землях.

Годі поминути мовчанкою й Публічну бібліотеку у Варшаві, яка налічує разом із філіялами коло двох мільйонів книг. Нас цікавить україніка цієї бібліотеки, і треба признати, що помимо жахливих воєнних знищень в бібліотеці зберігається багато цінних українських творів.

(Продовження буде)

* До речі, Бібліотека й архів Перемиської капітули розділені натроє. Значна частина є у Варшаві в Народній бібліотеці, друга в Люблинському католицькому університеті; на моє прохання змікрофільмувати ці речі, я не дістав відповіді, хоч я їм багато поміг. Третя частина є десь в Ольбжиху.

Чотирнадцяте „Гарвардське подружжя”

Бували в нас всілякі подружжя, залежно від тих товариств молоді, де наша молодь мала нагоду зустрічатися, пізнатися та полюбитися. І так у старому краю бували подружжя сокільські, січові, пізніше стрілецькі та упівські. А на поселеннях бувають подружжя пластові, сумівські, одумівські, союзівські, а тепер завелися вже й гарвардські.

Вже 14-те гарвардське подружжя заприсягнули собі Василь-Роман Боднар з Трою, Н.Й., і Катліна-Олександра Джансон з Лонг Біч, Каліфорнія. Вони запізналися під час літнього курсу українознавства в Українському Науковому Інституті Гарвардського університету. Їхнє „гарвардське весілля” відбулося 31-го липня ц.р. в Лонг Біч, Каліф., де живуть батьки молодої — мати Юлія з українського роду Шум, народжена у Ню-арку, та батько Гомер Джансон. Батьки молодого за українським звичаєм поблагословили молодих іконою Матері Божої у церкві перед тетраподом; на весіллі був коровай, батьки вітали молоду пару хлібом—сіллю й вином. Тостмайстром весільного банкету був Олег Пушкар, пригравала до танців українська оркестра з Лос Анджелесу, що привітала молодят грімким „Многая літа”. Було понад 200 гостей, в тому й українці.

Після традиційного весілля на заході Америки 28-го серпня відбулося весільне прийняття „поправини” для родини і приятелів молодого на сході ЗСА, в залі українського Клюбу в Коговзі, Н.Й., при участі понад 230 осіб.

Відома оркестра Строцького з Ню Джерзі „Дніпро” започаткувала „поправини” весільним маршем, а солістка Марійка Фесьо представляла весільний похід. У дверях привітали молоду пару батьки молодого й молодої, хлібом, сіллю й вином. Перші на залю війшли батьки молодят, старостина Діяна Боднар-Байрон внесла коровай разом зі старостою Є. Наболотним. Далі йшли чотири пари дружок і дружб: Павло Боднар і Лара Джансон, Ліса Фербенк і Джак Фру, Леся Боднар і Марк Стретьоф, Надя Боднар і Корнел Осадца.

Вкінці ввійшла молода і всі згадані засіли за головний стіл. Староста Євген Наболотний привітав гостей українською мовою, старостина Діяна Боднар-Байрон—англійською. Є. Наболотний висловив радість, що прибуло так багато гостей з цілої Америки й навіть з Канади, Німеччини та з України. Прибули чотири професори університетів д-р Ф.Сисин і д-р Когут з Гарварду, один зі Львова та один з Німеччини. Прибули теж колишні студенти університету в Гарварді. Він пригадав давні весільні звичаї в Україні. Представив родину молодого.

Молодий, Василь Роман, народився 24-го грудня 1956 року в Трою, ходив до української школи, від 7-го року належав до Пласту, відбув багато пластових таборів, Лісову Школу, був бунчужним на „Вовчій Тропі”. В американських школах був активним спортовцем, здобув кілька спортивних нагород. Студіював літературу в університеті, а тепер працює над докторатом.

Д. Боднар-Байрон представила молоду. Вона студіювала антропологію і мови. На літніх курсах українознавства студіювала українську мову й літературу. Вона розуміє, читає по-українськи та дещо розмовляє, так як багато нашої, тут родженої молоді.

Д-р Франк Сисин, що вчив молодят у Гарварді, привітав молоду пару від Українського Наукового Інституту Гарвардського університету (УНІГУ), прочитав уривок з „Опису України” французького інженера Бопляна з XVII століття про козацьке весілля. Дружба П. Боднар вніс тост на честь молодої пари, всі відспівали їй многоліття. Отець митрат Володимир Андрушків провів молитву, поблагословив вечерю та побажав молодій парі всього найкращого.

Під час смачної вечері, що її приготовив Михайло Димчар, Марія Йовик і Микола Дейчаківський гарно відспівали веселу народну пісню про Явтуха та англійську баладу „Скарборо фер”.

Після вечері відбулася забава з танцями при звуках оркестри „Дніпро”. Заспівала Марійка Фесьо. Молода пара пописувалася українськими танками під гучні оплески присутних. Навіть чужинці радо танцювали українські танці. Було багато молоді, навіть з далеких сторін.

Молодий і молода та їхні родини є членами УНСоюзу.

Гарвардець

ПОНАД 150 АМЕРИКАНСЬКИХ ПІДПРИЄМЦІВ плянують поїхати до Москви наступного місяця, щоб обговорити питання поширення торгівлі із Совєтським Союзом, не зважаючи на похолодання у совєтсько-американських відносинах. Офіційного повідомлення не було, але про дводенну пляновану візиту 16-го і 17-го листопада, яка включатиме обід у Кремлі, на якому, можливо, буде Леонід І. Брежнєв, підтвердили представники Адміністрації, а також речник американсько-совєтської торговельно-економічної ради, яка організує цю поїздку.

ЩЕ В СПРАВІ АЛЬМАНАХА!

Проситься всіх передплатників, що замовили Альманах на 1983 рік і які в останньому часі змінили свою адресу — подати точно свою нову адресу до Адміністрації „Свободи”.

82-ий Відділ СУА відзначив 50-річчя великого голоду в Україні

Переживаємо сумні роковини штучного голоду в Україні, що був звірським, нелюдським злочином Сталіна, що знищити голодовою смертю 6—7 мільйонів нашого народу. Були це страшні 1932—1933 роки. В 50-ту річницю того нечуваного геноциду ми у вільних країнах видаємо наукові праці, спогади свідків, що пережили той страшний час. Видаємо і в чужих мовах, щоб пригадати світові ту страшну трагедію, яку переживав наш нарід на своїй рідній землі, що колись годувала хлібом Европу.

Голова 82-го Відділу СУА Стефанія Серафин, відкриваючи вечір, привітала прелеґентів—Любов Драневську і Діму, які були свідками того страшного часу, й передала провід вечора культурно-освітній референтці Іванні Клим, яка після короткого добре опрацьованого вступу, попросила Л. Дражевську до слова. Вона розповіла переживання того часу, коли вона була студенткою університету у Києві. У великих містах ще не дуже відчували трагедію нашого села. Але коли студентам сказали опікуватися малими дітьми на селах, вони зустрінули нещасних голодних істот, що виглядали як скелети. Переживали студентки жах, побачивши мертвих від голоду дітей і людей, колись заможніх господарів, хоч того року був великий урожай в Україні. Сцени були жахливі!

Письменниця Діма прочитала теплим голосом вірш, присвячений тій кровавій жахливій трагедії і також спогади з того часу. Публіка її, як завжди, щиро вітала. Наприкінці колишній політичний в'язень згадав, як ми переживали в Галичині ті часи, а особливо ті, що жили близько Збруча, але не могли своїм заобручанським братам допомогти. Часто молоді люди перекрадалися через Збруч до Галичини, втікаючи від голодної смерти.

Надійний 15-річний піяніст Орест Гарасимчук, учень проф. Галини Мирошниченко-Кузьми, який навчається тепер у середній школі т. зв. „Перфомінг-артс”, виконав Прелюд Г-моль Баха Сілоті, „Похоронний марш” Бетговена і „Поему” Жука. На закінчення вечора, що відбувся 10-го жовтня, культурно-мистецька референтка подякувала прелеґенткам й численній публіці та запросила до скромної перекуски.

Ольга Соневицька

Українці у Міжнародному фестивалі в Кентоні

Як і кожного року від 1976 року наша громада взяла участь у фестивалі, який відбувся 18-го та 19-го серпня. Зорганізуванням участи та координуванням праці в цьому фестивалі був о. Володимир Волощук, теперішній парох української католицької церкви в Кентоні, Огайо, але участь в ньому брала більша частина нашої громади. До речі, варто згадати, що в Кентоні, Огайо, немає православної церкви, а є лише родини православного віровизнання, які належать до катедри св. Володимира в Пармі, Огайо (авторка допису включно), а в громадській праці участь беруть спільно для добра загально української справи.

Після ранкової паради етнічних груп, що мають тоді нагоду пописуватися своїми національними строями та нести поруч американських прапорів свої національні прапори, громадяни Кентону та його околиць збираються у будівлях Культурного Центру цього міста, де й відбувається Міжнародній фестиваль на протязі двох днів.

Під час фестивалю ми маємо такі відділи: український мистецько-виставковий павільйон, мистецьку частину, інколи станок писання писанок та кухонний відділ. Кожний рік ми стараємося в мистецько-виставковому павільйоні мати нові експонати, щоби ними захоплювати відвідувачів, і це нам вдається. Багато відвідувачів дають нам признання, що він завжди найбільше встатковоний. Крім різьби з дерева, керамічних виробів, чудових вишитих речей, включно з великим вишитим в Україні портретом Тараса Шевченка, який є власністю кентонської громадянки Стефанії Гудзь, красувалася ще копія картини маляра Іллі Репіна, на якій українські козаки зі своїм кошовим отаманом Іваном Сірком пишуть лист турецькому султанові Магометові III. Цю працю олійними фарбами, на полотні великого формату, яке займало половину бічної стіни українського павільйону, виконав наш відомий мистець-маляр Богдан Маланій. Малював він її, певно, не тільки для свого душевного задоволення й для залишення її, як пам'ять для своїх нащадків, але ще й для того, щоб ця картина була виставлена ще за його життя. І ось якраз і трапилась нагода, що її побачила велика кількість відвідувачів, а наш павільйон мав нову прикрасу. Попереду павільйону під склом — писанки, більша частина яких була по-мистецькому виконана Линдою Пацулою. Ця молода не-українка заміжня за українцем Мар'яном Пацулою, але її зацікавлення писанням українських писанок є велике. Вона вивчила, що символізує кожний орнамент на писанці й дуже цікаво пояснювала це відвідувачам, а у минулому році вона показувала писання у практиці. Коли деякі люди запитували її, чи вона українка, то вона, усміхаючись, відповідала: „По крові я не є українка, але серцем є. Я полюбила українців всім серцем...”. Відповідальною за мистецько-виставковий павільйон цього року була Христина Маланій-Кедрик, яка заміжня за людиною фіно-хорватського походження, але зуміла зацікавити його своєю працею в українській громаді. Більша частина молодих людей, які тут виростали, або мешкають далеко від Кентону, або не беруть участи в громадському житті. Проте Христина бере активну участь у громадському житті й заохочує інших до цього.

На одній із полиць наших стояків красувався весільний коровай, що його спекла Анастазія Жабінська, для весілля молодого Володимира, сина отця та паніматки Волощуків. Це був найгарніший коровай, який наш павільйон будь-коли виставляв. Він приваблював очі як дорослих, так і дітей, а ми мали нагоду розповідати про обов'язкове вживання його на наших весіллях.

Щорічно невід'ємною частиною нашого павільйону є географічна мапа України, яка служить нам добрим знаряддям, щоби відвідувачі мали змогу побачити, де вона знаходиться, і хто є її сусідами. Інколи до приходиться у зв'язку з цим, викладати коротенькі лекції, щоб відвідувачі не питали нас, чи Україна є частиною Росії.

Мистецько - виставковий павільйон обслуговували — Христина Кендрик, Линда Пацула, Орися Панасюк (в суботу), о. Володимир Волощук, паніматка Марія Волощук, мгр Маруся Волощук та Анна Печенюк. Василь Коцюруба, який на протязі років є господарським референтом мистецько-виставкового відділу, й цього року зі своїм сином Володимиром доставляв й забирав тяжке устаткування нашого відділу, яке в нього дбайливо зберігається. Крім того, він завжди також допомагає жіноцтву устаткувати й розібрати павільйон та час від часу допомагає давати інформації.

Кухонний павільйон також виділяється своїм удекоруванням та вишитим жіночим одягом, який можна зауважити ще здалеку. Жінки є тими важливими особами, без яких жадна скарбниця при церковному, чи світському комітетах не могла б існувати. За їхню тяжку й витривалу працю немає нікого, хто їм за це не дав би гідного признання. Зв'язковою між кухонним Міжнародним комітетом та українським була Маруся Боса-Бандурка, яка цим зробила дуже корисну працю. Марія Бабич (через стан здоров'я) хоч офіційно й передала головування Кухонного комітету новій голові Анні Босій, проте активно допомагала й ознайомлювала нову голову із її функціями на майбутнє. Активно трудилися й допомагали їм такі особи: паніматка М. Волощук, Н. Іваницька, Л. Маланій, А. Жабінська, Я. Харліковська, К. Пацула, Н. Процик, Д. Микитяк, С. Стрихальська, М. Демчишина, М.Допілка, А. Садук, М. Оприщко, Е. Бура, А. Максим, М. Маланій-Бравн, Є. Мельник, В. Глинська, К Сайтерідіс, Л. Спурріер, К. Фур, М. Бандурка, К.Максим, О.Метьюс та гостя з Янгставну, О., Зося Мацейко. Крім жіноцтва, в цьому павільйоні по черзі у визначені години, працювали ще й чоловіки, які були і скарбниками, і довозювачами страв та печив на фестиваль: С. Жабінський, А. Стрихальський, М. Мельник, І. Фінков'ят, І. Іваницький, В. Бандурка, Т. Микитяк, І. Демчишин, В. Содук, А. Процик, М. Бурий, С. Кендрик. Деякі особи, які нічого не готували, склали пожертви на різні видатки фестивалю, за що їм належиться вдячне признання.

У суботу ввечері, 18-го серпня, виступав у нас вже відомий танцювальний ансамбль „Каштан”. Були в ньому танцюристи зі Пітсбургу, Пенсильвані, Клівленду, та Акрону, Огайо. Керує ними вже широковідомий інструктор та хореограф українського народного балету Маркіян Комічак. Ансамбль прекрасним виконанням танців та своїми чудовими строями дуже гарно пописався й здобув собі серця глядачів. Кожний танок був нагороджений щирими оплесками, а особливо тоді, коли Маркіян Комічак взяв у них участь.

Багато праці вклав Іван Іваницький, який при кожному (ій) голові колись, а тепер поміж о. В. Волощуком та громадою був добрим зв'язковим, виконуючи різні функції. Петро Бабич брав участь у засіданнях Міжнародного комітету, чим облегшував працю священикові, який не завжди міг бути на засіданнях. Крім того, він виконував ще інші функції, не дивлячись на те, що перейшов операцію серця.

Участь українців у Фестивалі була добре й відповідно зорганізована о. В. Волощуком. В нашій громаді немає людей, які його не знали б. Він — давній мешканець Кентону, де почав замешкання зі своєю родиною, активний у громадському житті. В 1977 році був висвячений на отця-диякона, а восени 1981 року—на священика й став постійним парохом при українській католицькій церкві в Кентоні.

Анна Печенюк
референт преси

ЦУКА...

(Закінчення зі стор. 2)

Церкви і носіями самостійницьких ідей.

Третій елемент, який треба підчеркнути, це те, що в час дошкульної депресії українська кооперація не тільки перетривала, але виказала поважний ріст, який за останній рік позначився такими числами: капітал зріс на кругло 26 мільйонів долярів, резерви збільшилися на 811,000 дол., а нерозділений зиск на 700,000 дол., брутто зиск виносив 20 мільйонів дол., а дивіденд виплачено 14,200,000 дол. Наведені цифри свідчать про життєздатність і динамічність кооперативного руху і дають право вимагати від громади тіснішої співпраці.

Підсумовуючи цілість Конвенції, можна ствердити, що була вона добре підготована так під оглядом організаційним, як і тематичним, і дала прозорі підсумки праці в минулій каденції, як рівнож головні напрямні на майбутнє. Цілість пройшла під знаком професійности і потреби ще більш громадського підходу в діяльності, згідно з ідеєю і вимогами українського кооперативного руху — опиратись на громаді і служити громаді.

Слід згадати, що на святковій вечері в суботу з коротким словом виступив голова Української Світової Кооперативної Ради Омелян Плешкевич, який особливо наголосив важливість зусиль для зберігання української ідентичности в діяспорі і першорядну в тому ролю Церкви і кооперації. Він у дальших словах показав український кооперативний рух на канві загальносвітового українського фінансово-господарського потенціялу.

Відзначили 40-ліття УПА в Трентоні

У мереживі відзначування сорокліття УПА в Америці столичне місто Трентон, Н.Дж., не зісталося позаду. Торжественним Богослуженням й Панахидою за поляглих упівців, що їх відправив у місцевій парафіяльній церкві св. Йосафата в неділю, 17-го жовтня ц.р., парох церкви о. д-р Василь Макух, та святочною академією, яка відбулась того ж дня у парафіяльній церкви, віддано салют творцям УПА, її командирам і воякам, що во время люте, як вовчиця, у воєнній хуртовині, за честь, за славу й за волю України на протязі довгих років змагалися з перемагаючими ворогами у кривавих боях, ніколи перед жодним ворогом не здавались, а по закінченні війни там, на „нашій не своїй землі”, у тюрмах і на засланнях, як і на поселеннях у вільному світі, завжди нескорені залишалися.

Про це у своїй, як завжди, запальній промові, біля 150-ом учасникам вечора розказав головний промовець, представник Централі УККА, ред. Ярослав Гайвас.

На програмі святочного вечора, що його влаштував Громадський комітет, складений з представників організацій Визвольного Фронту під головуванням колишнього бійця УПА Михайла Шевцева, при видатній співпраці голови місцевого Відділу УККА Андрія Галайді й при співдії Почесного комітету, в склад якого ввійшли отці—о. д-р Василь Макух, о. протопресвітер Богдан Желехівський та Григор Глущок, Іван Чапля і Лев Борщ, були —апель місцевої сумівської молоді, почот з українським національним, сумівським та упівським прапорами, коротке слово Михайла Шевцева, святочна промова ред. Ярослава Гайваса, деклямації у виконанні Мирослави Глушок й Михайла Дзюбаса, відчитання Послання Блаженнішого Патріярха й Кардинала Йосифа і звернення Ярослава Стецька (Ігор Штерналь).

У концертовій частині програми з низкою українських народних, стрілецьких і повстанських пісень добре списалися чоловічий хор „Гайдамаки” при осередку СУМА в Пассейку під дир. Осипа Головацького і при супроводі на піяніно Олександри Герулі; Ансамбль бандуристів при тому ж осередку СУМА під дир. Володимира Васькова, та тріо „Соловейки” при осередку СУМА у Філядельфії під музичним проводом і супроводі на піяніно проф. Зої Маркович.

Після академії у дружніх розмовах при столах з перекускою дискутовано на теми „нормалізації”, яка, на жаль, ще не дійшла до нашого міста.

(юко)

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УКРАЇНСЬКІ ШАХІСТИ МІЖ НАЙКРАЩИМИ У СВІТІ

У серпні цього року відбувся в Бад-Кіссінґені, Західня Німеччина, жіночий міжзональний турнір за першість світу з шахів, переможці з якого здобули право грати в наступному році в змаганнях претенденток. Українка ґросмайстер Лідія Семенова, що проживає тепер у Києві, здобула 11-ть з 15-ти можливих точок і, таким чином, закваліфікувалася до вже згаданих змагань.

Крім Л.Семенової з СССР, закваліфікувалася теж грузинка Нона Гапріндашвілі, колишня чемпіонка світу. В цьому турнірі брали участь такі відомі шахістки: Лемачко з Болгарії, Гунд, Погоревич, Клімова, Арбунич, Белле, Еранська й інші з різних країн Европи і Америки.

Свою шахову кар'єру Ліда розпочала в родинному селі Трительники Хмельницької області. Коли їй було 8 років, батько Костянтин Парамонович навчив Ліду грати в шахи. У 18 років Лідія стала майстром, коли дійшла до фіналу за першості СССР. Після цього Ліду забрали до Києва, де вона студіювала в педагогічному інституті, який успішно закінчила. Звання чемпіонки червоної імперії Лідія здобула в 1978 році. Переможницею вийшла теж в Спартакіяді народів СССР та дружинового чемпіонату.

Оленка Матківська — тенісистка „Ч. Січі. чемпіонка Округи Есекс Ню Джерзі

Ідучі слідами своїх старших сестер, Зені і Люби, Оленка Матківська, виступаючи в дружині середньої школи міста Милбурн в біжучому сезоні, який продовжується, вже здобула звання чемпіонки шкільної округи повіту Ессекс, перемігши в півфіналі Су Ґач з міста Колдвелл вислідом 6-4, 6-2 і Крісту Ґуґлієлмі з Ливінґстону 6-4, 6-1. Завдяки цьому новому успіхові найбільший американський щоденник в стейті „Стар Леджер" відмітив Оленку „атлеткою тижня", а в числі тієї газети з 14-го жовтня ц.р. появилася більша рецензія про Оленку і всю тенісову родину Матківських та фото нової чемпіонки з її тренером Е. Тірон.

У згаданому дописі Пол Ґордон пригадав, що в 1978 році подібні успіхи і відзначення здобула Зеня, а в 1980 році повторила Люба. Обидві ці відомі тенісистки „Ч. Січі" під сучасну пору виступають у тенісовій дружині університету Вілланова у Філаделфії. Усі три сестри Матківські на протязі кількох років були учасницями, а пізніше інструкторками в Спортовій Школі УСВТ „Ч.Січ".

УСВТ „Ч. СІЧ" — С.К. „Еспана" 2:2

Цей другий за порядком ремісовий вислід осягнула перша дружина копаного м'яча в ліґових змаганнях за чемпіонат „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі, цим разом на виїзді, що відбулися 17-го жовтня ц.р. з сильним еспанським клюбом на їх стадіоні в Нюарку. До перерви „Січовики" вели 2:1, але вже в першій хвилині в другій половині господарі вирівняли вислід 2:2, який не змінився до закінчення цієї зустрічі. Обидва ґолі для „Ч. Січі" здобув Сабрій. У складі „Ч. Січі" в цих змаганнях виступали: В. Науменко, Ю. Бакун, Р. Букачевський, Р. Матияш, А. Бакун, І. Чижович, С. Сабрій, Д. Бакун, М. Берман, В. Шевчук, Р. Василак, А. Охрименко. Провідник Маріян Хамуляк.

Новацька дружина відбула свої першенські змагання в 4-ій Дивізії, в яких цим разом зазнала поразки на виїзді в Гобокен з місцевим клюбом „Норд Берґен" 0:2.

УСВТ „Ч.СІЧ" повним власником Дому

Дня 9-го жовтня ц.р. у власному приміщенні УСВТ „Ч. Січ" скромно відзначила свій черговий великий осяг господарської секції, а саме — „спаленням" документів боргу, що його товариство затягнуло на суму 40,000 долярів в українському Братському Союзі в 1969 році. Хоча до кінцевого реченця плачення місячних рат ще залишилося два роки, Управа Т-ва вповні сплатила цей борг і, таким чином, УСВТ „Ч. Січ" стала повним власником Дому при 680-682 Сенфорд авеню в Нюарку.

Передаючи на руки голови „Ч. Січі" М. Стебельському документи боргу до „спалення", присутні на цьому святочному зібранні голова УБСоюзу Іван Олексин і фінансовий секретар Едвард Попіль висловили велике признання Управі і Т-ву за солідарність та за повне виплачення боргу. Обидва чолові діячі УБСоюзу високо оцінили жваву активність „Ч. Січі", яку це Товариство проявляє на спорто-виховній ділянці з нашою молоддю. Обидва вони особливо відмітили успішні спортові школи, що їх під час літніх місяців УСВТ „Ч. Січ" влаштовує на оселі УБСоюзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

Від місцевого відділу „Самопоміч" з словами похвали і надій, що УСВТ „Ч. Січ" набуде в скорому майбутньому бажану вигіднішу посілість для нашої молоді, виступив відомий і заслужений громадський діяч проф. Михайло Цяпка.

Господар вечірки голова Товариства М .Стебельський в своєму виступі висловив подяку УБСоюзові, що в згаданому році, коли Товариство змушене було забратися із попереднього приміщення, признав на догідних умовах потрібну позичку. Він подякував тодішнім діячам Т-ва, які підписали умову позички — Іванові Оринякові, Юліянові Гельбікові, і св.п. проф. Богданові Стефановичові, та усім тим, що віддано і безкорисно працювали в обидвох секціях, чим спричинилися і до цього успіху. Заторкнувши питання майбутности товариства, голова пригадав присутнім рішення останніх Загальних зборів, які уповноважили Управу робити старання до набуття нової більш вигідної посілости для своєї численної молоді і членів в одному із міст, де під сучасну пору переселюються члени Товариства. Купно посілости в Вест Орандж не здійснилось з причин законів цього міста, згідно з якими Товариство не змогло б її розбудувати для своїх потреб. Розшуки за іншими об'єктами продовжуються. В зв'язку з підготовою до третього в своїй 59-річній історії купна нової посілости, „спалення" документів згаданого боргу має для Товариства особливе значення.

(от)

Справлення помилки

У вістці про річні Загальні збори УСЦАК, що появилися у „Спортових Вістях" з 12-го жовтня ц.р., трапилася технічна помилка дати. Правильна дата Зборів, що мають відбутися на Союзівці є 20-21 листопада 1982 року.

(Ред. „С. В.)

Відповідальність...

(Продовження зі стор. 2)

ціла нація?

Почуття вини, закиди, протизакиди і саме каяття пов'язані з певним відтинком часу. Вони залишаються в історії, в минулому. Окремі люди і цілі народи мають почуття симпатії і антипатії. Історія формує такі почуття і поборювати їх трудно або й неможливо. Нема апріорної симпатії чи антипатії. Кожна нація на своєму історичному шляху виявляє безсердечність, жорстокість, переслідування слабших.

Тоді, отже, зреалізувати каяття очевидно найкраще ділом. Яким „ділом" може українська діяспора виявити своє каяття і признати вину за минуле цілої нації? Чи це має бути словесне каяття на сторінках преси?

У західніх німців елементи каяття можна відчути у відвідинах канцлером Брандтом Варшави, Освєнціма, Ізраїля; також елементи німецького каяття можна побачити у легковажній „ostpolitik".

Каяття нації мусить зустріти прощення з боку покривджених. Коли прощення нема, — каяття взагалі неможливе. Каяття мало б бути взаємне — двох сторін, або його взагалі не може бути. Взаємної вини незвичайно багато в багатонаціональних державах.

Про вину і прощення можуть говорити два народи, якщо вони рівноправні партнери, коли обидва мають держави з усіма атрибутами таких. Жадна діяспора не може бути речником вини або не-вини цілого народу, якщо він є об'єктом обвинувачення державою. У такому випадку партнерами можуть бути тільки держави.

Якщо діялог провадить державна нація з недержавною або з частиною нації — діяспорою, договоритися взагалі неможливо поза емоційними статтями в пресі та виступами на трибунах. Свою правду народ з позицій на колінах довести не може.

Кожна нація має у своїй історії вчинки, про які нерадо згадує, і рівнож нерадо слухає тих, які привласнюють собі виключне право виступати з позицій прокурорів.

Новий радіолог — д-р М. Войтович

Д-р Мирон М. Войтович

Д-р Мирон М. Войтович, син д-ра Стефана і Олени Войтовичів з Плена, Іллиной, успішно склав іспити з радіології і одержав сертифікат у цій ділянці медицини.

Д-р Мирон недавно спеціялізувався в університетському шпиталі в Медісен, Висконсин, де в останньому році він був шефом резидентів. Від двох місяців він перебуває в Нюренберзі, Західня Німеччина, на асистентуті в т. зв. інтервенційних радіологічних процесах та компюторській тонографії.

Д-р Мирон Войтович має намір взяти участь у найновіших нуклеарних дослідах з проф. Ебергардом Цайтером з Нюренберзької клініки та з д-ром Ричардом Мораном із університету Вісконсин, і корпорацією Сіменс.

В Тусані плянують побудову церкви

Тусан, Аріз.—У неділю, 3-го жовтня ц.р., тут в домі Стефанії Блідої відбулися сходини парафії св. Михаїла. На сходинах, якими провадив о. парох Андрій Микита, вибрано Церковну раду. Увійшли до Управи слідуючі члени: голова Ольга Галич, заступник—Ігор Блищак, писар—Катя Фостяк, преса та культурно-освітня референтура—О.Ґоляш-Тимцюрак та Галя Блищак, скарбники—Віталій Галич та Любомира Цибульська, суспільний референт—Труді Ткачик.

До Будівельного комітету ввійшли: Володимир Древницький, Ґриффит Кук, Іван Ларсон, Еміль Пелех, Ярослав Сосницький, Ярослав Тимцюрак, Стефан Ткачик та Осип Цибульський.

Незабаром почнеться будова першої української церкви в південній Арізоні. Церковна рада звертається до української спільноти допомогти парафії в будові українського храму в Тусані. Рада дякує тим усім, які відгукнулися і вислали свою допомогу. Пожертви слід слати на адресу: St. Michael's Ukrainian Catholic Church, P.O. Box 12745, Tucson, Ariz 85732.

Успіх...

(Продовження зі стор. 2)

горішніх тонів вона спішно втікала. Та проте спів її можна було ще таки скорше сприйняти, як акторську гру, яка під кожним оглядом ніяк не підходила під характер героїні опери. Тут була хіба тільки тінь вогнисто темпераментної і химерної циганки.

Виконавиця ніжної ролі Мікаелі Ізобель Бюкенен була з Англії. Це гарненька білявка з приємним ліричним сопраном і її роля виявилась зовсім успішною.

Віртуозна оркестра Віденської опери звучала безконкуренційно. Один із найвідоміших оперових режисерів світу італієць Франко Зефіреллі якось не зумів особливо показати силу свого таланту в цій опері, як можна було б очікувати. Проте режисерія видержує критичний осуд, і фільм головно з музичного боку має і матиме величезний успіх.

А тому, що чужі зовсім не спішаться підкреслювати, що баритон Юрій Мазурок це українець, то нашим обов'язком є інформувати неукраїнців, що цей співак, який є прикрасою Большого театру і є найкращим Євгенієм Онєґіним світу, як заявляв (перед фільмом „Голокост") музичний директор WQXR Дж. Джелінек. Юрій Мазурок приносить славу Совєтському Союзові своїм голосом, він—ще один мистець поневоленого Москвою українського народу, який мусить віддавати свій талант на прославу поневолювача, нищителя своєї рідної нації.

Теодор Терен—Юськів